

Előfizetési feltételek.

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt
Italmérők és korcsmáro-
sok részére az Italmérők
Közönyt-vel együtt
egész évre 4 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközöndők.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadónál.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGETES TARTALMU HETILAP.

A GÖMÖRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E

Hirdetések.

□ centiméterenként 2 kr.,
többszöréért 1½ kr. fizetendő. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBE.

minden 3 hasábas gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
teljes díjkezdményben részesülnek.

kéziratok a szerkesztőséghez (Jánosi-utca 8. sz. I. em.)
küldendők. — Kéziratok vissza nem adódnak.
Felelős szerkesztő: SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenként egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Főter, 8. szám alá) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a *Reuter* ügynökség és a *Magy. Távir. Iroda* hirdetési irodája Budapest, Granátos-utca 1 szám.

Népoktatás.

Nem panaszkodhatunk az ellen, hogy a népoktatás, népnevelés terén elegendő számú s megfelelő törvényeink s rendeleteink nem volnának.

A törvényekben, a rendeletekben nincs hiány s ha úgy végrehajtnának, a mint azokat végrehajtani kell, nem volna panaszunk a népoktatás kellő keresztülvitele ellen sem.

A tapasztalás azonban azt igazolja, hogy a törvény ebbeli intenciójának nem egy községben nincs elég téve s a törvény végrehajtását célzó s a népoktatás szent ügyét munkálni akaró rendeletek csak irott malaszt maradnak, melyek egyedül csak arra jók, hogy szaporítsák a már is számtalan rendeletek számát.

A panasz pedig első sorban a községek ellen kell, hogy irányuljon, mert a törvényrendeletek végrehajtása első, sőt legelső sorban e tekintetben a községi előjáróságok és iskolaszékek kezébe van letéve.

Legközelebb vármegyei közigazgatási bizottságunk adott ki m. hó 10-én tartott üléséből a tankötelezettség végrehajtása tárgyában egy erélyes rendeletet, mely ha minden pontjában keresztül vitetik, a valóságban is megfelelőeknek azon jelentések s híresztelések, melyek népoktatásügyünket oly kedvező színben tüntetik fel, midőn a valóságban népünknek még ifjabb nemzedékénél is oly sok az irni és olvasni nem tudó.

E rendeletnek különben a többi hason irányu rendelettel szemben az az előnye van, hogy a tankötelezettség végrehajtásával megbízott községi előjárókat s tanítókat is büntetéssel sújtja, ha akár az iskolamulasztók kiírása, akár a birság kiszabása, vagy annak behajtása körül mulasztást követnének el.

És ez a fő, mert úgy a tanítók, mint az iskolaszékek és községi előjáróságok a megbotránkozásig elnézők voltak eddig az iskolamulasztók ellen, midőn e tekintetben — számolva népünknek az iskolamulasztás iránt még mindig tanusított nemtörődömségével, sokszor ellenszenvével — a legszigorubbant kellett volna eljárniok.

Minálunk még a nép úgy beszél, hogy minek tanulna a gyermek olyan sokat, nem lesz abból se pap, se fiskális, elég ha irni, olvasni, számolni, meg imádkozni megtanul.

Igen, de összel a szántás, vetés mellé elviszi az iskolából gyermekeit, tavaszon meg már igen sok faluban iskola helyett a »liba mellett« van a gyermek, ki talán csizma, téli ruha hiányában télen sem látta az iskolának a szinét.

Igy aztán se irni, se olvasni, se számolni nem tanul meg, avagy ha megtanul is nem tanul meg úgy, mint a hogy tudnia kellene a XX. század küszöbén, Magyarország ezredéves fennállásának ünnepén a magyar nép minden gyermekének.

Már pedig a XX. század küszöbe, az ezredév fényes napja ne találja sötétségben a magyart, legyen ott a szellemi haladás, a műveltség terén, hol a műveltség nyugat bármelyik nemzete.

Ezt pedig csak a népoktatás egész vonalán való legteljesebb keresztülvitele által lehet elérni.

Ne legyen tehát irott malaszt a törvény betűje, mely a népnevelés szent ügyét karolja fel, hanem mindenki, kit hivatása e téren foglalkoztat, töltsé azt be emberül.

Iparos tanulók.

Egy futó pillantás újabb társadalmi alakulásunk felszínén uszó jelenségeire, ama önbeismerésre kényszerít bennünket, hogy itt nem szórványos jelenségekkel, hanem egy szervezettükben régóta lappangó kór sajátos tüneteivel állunk szemben.

Tetszelgünk magunknak azzal, hogy a világ arisztokrata népek tart bennünket és legyezeti hiuságunkat, ha a napi krónika rólunk, mint politikai nemzetről emlékezik meg; így aztán kissé nehezünkre esik az e fajta diszjelzőket a maguk valódi értékére leszállítva, egy szép álom karjaiból annak világos tudatára ébredni, hogy mi tulajonképen egy nagy műhelynek vagyunk verejtékes munkásai, de egyuttal legalább is oly hasznos tagjai az államalkotó középületnek, mint a lebecsült redőnyű paloták nem mindig irigylésre méltó lakói.

Ha a társadalmunk minden rétegét igazán ijesztő mértékben átható urhatámság azonosítható volna a jólét után való törekvéssel, vagy erre volna visszavezethető, úgy nem sok meg-róni valót találnánk benne, hiszen manapság akárhányszor kell szemet hunyunk, midőn itt-ott az életfentartási szükséglet fokozhatására irányzott lázas igyekezet egynemű kinövésére bukkannak, magától értetődőleg a mennyiben az ily törekvések a törvényvel és a társadalmi tisztesség alapkövetelményeivel nem ellenkeznek. A jólét után való törekvés ugyszólván kötelességünk, melylyel nemcsak saját magunknak, hozzátartó-

TÁRCSA.

AZ ASSZONY INGATAG.

— Irta: HEVESSY JENŐ. —
(A »Gömör« eredeti tárczája.)

... A bibliai paradicsomot kigyóval teremte Isten; miért lenne hát a földi éden — vipera nélkül?

Az épület egyik díszes termében ketten vannak együtt. A szép háziasasszony és Lovászi Elemér, aki szabad idejét arra használja fel, hogy Babocsay Etelkát a legújabb sütetű pletyká-ságokkal mulattassa.

Most azonban másról beszélgetnek.

A hölgy végigdől a bársony kereveten. Szép idomu meztelen karjára fekteti szőke fűrtű gömbölyű fejét, viruló arczára közönyt erőltetve, figyel a beszélő ifjura, aki fel-feltekint a gyönyörű leányra, hogy annak tekintetéből bátorságot merítsen. A nő arcza azonban változatlan marad, mi sem mutatja a kebleben viharzó érzelmeket.

Az ifju a hölgy picziny lábaihoz helyezi a számolyt és arra ülve, folytatja a pillanatra felbeszakított történetet.

— Midőn beléptem a helyiségbe, a beszédet mintegy varázsütésre abban hagyták. Azonban nem sokára ismét beszélni kezdett a tisztcske, fennhangon, úgy hogy én is teljesen hallhattam. Kezdetben nem igen figyeltem a beszédre, de

később oly kifejezések is kezdtek beszédjében előfordulni, amelyek teljesen felkelték figyelmemet.

A tisztcske a következőket mondta:

— Igen uraim, így történt valóban. Az illető hölgyecskével alig néhány hete ismerkedtem csak meg. Midőn először megláttam, egész valóm nagy változáson ment keresztül. Vérem hevesebben kezdett forrni, a gyavam erősen lüktetett és bámulatomban még szivarom is kiesett és bűmül a szép leány láttára. Erősen reá tekintettem, de az bátran kiállotta vizsgáló tekintetemet s úgy vettem észre e pillanatban, hogy valami bátorító módon néz vissza. . . .

— Enyémnek kell lenned! — gondoltam magamban és önkénytelenül is követtem a silphidalak könnyed, ruganyos lépteit.

A szép hölgy csakhamar eltűnt egy csinos földszintes ház kapuja alatt és én feljegyezve a házszámot, visszatértem, hogy szokott látogatásaimat megtegyem.

Hasztalan igyekeztem gondolataimat másfelé terelni. Aznap mindig csak ő volt eszemben s csak ő, az imádott ismeretlen leány foglalta el elmémét. Feledve lőnek a Katik, Bőskék és Julcsák egyedül a szép szőkére gondoltam. . . .

Csakhamar megtudtam — gondolom Lévy Irmáéknál — hogy az illető hölgy egy gazdag család egyetlen gyermeke és meglehetősen nagy vagyon egyedüli örökösnője. Eme két körülmény természetesen lényegesen fokozta az ismeretlen hölgy iránt táplált hő érzelmemet és elhatároztam, hogy birnom kell!

Minek untassalak benneteket az ostrom-eszközök elősorolásával, szaz szónak is egy a vége: fáradságomnak sikere lett és én már tegnap este oly szerencsés voltam, hogy egy isteni szép hölgy ajakáról szivhattam a mennyi életet adó csókot, egy fiatal leány ajakáról, aki reszketve, félve ölelt át, félve az alkalmatlan időben beléphető szülőktől. . . .

— Hogy hívják azon hölgyet? — kérdeztek kíváncsian a tiszt barátai.

— E nő csókja életet ad és lehel ki, ölelése pedig olyan, mint a kigyóé. . . .

— A nő nevét! — kiáltották türelmetlenül a hallgatók.

A tiszt huzódott egy kissé, de végre mégis felülkerekedett benne a rosszabb indulat s félkeveszett hangon dörgé a kíváncsiak fülébe:

— Babocsay Etelka!

A kereveten nyugvó hölgy hirtelen fölugrott s mint a prédára leső oroszlán, megragadta az ifju karját, de oly erősen, hogy az felkiáltott fájdalomában, aztán fuldokló hangon hörögte:

— Engem? . . . Babocsay Etelkát?!

Oh mi szép volt e pillanatban!

Szemei lángban égtek, arcának hamvas pirját sápadtság váltotta fel, fűrtös haja reszketve omlott vállaira s keble mintha erőszakosan szét akar a volna feszíteni az őt fedő könnyű selyem-derekat. . . . Ajka vonaglott, de hang nem jött ki azon a vérpiros szájacskán. . . .

Lovászi ijedten nézett az eltorzult Etelkára, de neki sem volt annyi ereje, hogy a leány segítségére siethetett volna.

zónknak, de nem utolsó sorban nemzetünknek is tartozunk; egyik legközvetlenebb kifolyása ezen fokozott törekvés a technikai haladás születe nagy tömegek által is mindinkább megközelíthető kényelem ezer meg ezer nemének, nemkülönben századunk az egyén érvényesülését célzó eszméirányzatának. És vajjon kinek jutna eszébe ezen természeti fejlődést utjában megakasztani? Vagy ki lesz oly balga, hogy azt állítsa, miként azon nemzetek érték volna el napjainkban, a virágzás magasabb fokát, a melyek legkevésbé vették igénybe a modern haladás nyújtotta javakat és megmaradtak kezdetleges igényeikkel a gazdasági termelés legszűkebb formáinál.

A fiu életrevaló, eszes, majd utat tör magának, aztán meg olyan idális gondolkodású költői lélek, valóságos bűn volna őt a műhelybe ültetni. Így okosodik a szegény iparos és felküldi fiát a nagyvárosba tanulni. Vele vándorolnak az apa keserves szerzeménye és a gyengéd anyának megtakarított forintjai. És még ha legalább e fiának természetes hajlamait figyelemre méltatnák, a melyek megfigyelésére önként kínálkozik annyi alkalom. A legtöbb 15—16 éves serdülő fiában ritkán van meg a pályaválasztáshoz szükséges komolyság s már a hiúság is ráviszik, hogy hátat fordítson mielőbb az apai háznak és ime a világ is lássa, hogy ő »ur-nak» készül — noha talán az utolsó volt mindig osztályában.

Légy külön apádnál! A milyen ritkán halljuk e röpke mondatot, annál gyakrabban találkoztunk pusztításával.

Ép úgy derogál a valamire vergődött kereskedőnek is, hogy az ő fiát polcz mögé állítsa, inkább felküldi a fővárosba, a hol mihamarább ismert és »kedvelt» alakjává válik a metropolis mulatóinak. Ha pedig a fiu igyekvő, szorgalmas és 5—6 év alatt keresztülte magát tanulmányainak kásahegyén — néhány éven át még lélekölő másolómunkát kell végeznie egy nagyvárosi kis fiskális irodájában, vagy esetleg a telekkönyvi hivatal foliánsai között.

Nem mondjuk mi ezzel azt, hogy a gyermeket minden tanulmány nélkül s pusztán csak hajlama szerint kell erre, vagy arra a pályára adni; sőt ellenkezőleg jártni kell a gyermekek középkiskolákba is. A kereskedelmi miniszter a fővárosban és az ország különböző vidékein egész sorát tartja fenn az ipari szakiskoláknak. Vannak már fém-, agyag- és szövőipari iskolák, a boldog emlékü Trefort miniszterünk által megfélelően felszerelt budapesti állami közép-ipartanodával az élükön. Mindmeggannyi intézet, melyek nem a tudományos pályára, magasabb iskolákra, hanem egyenesen az életre készítik elő.

Az osztrák kereskedelmi miniszter, midőn legutóbbi körúti alkalmából Csehország iparalattos vidékein örömeinek adott kifejezést ama hatalmasan lüktető gazdasági élet láttára, mely az osztrák ipart világgiazz jelentőségére emelte, egyúttal nem győzte hangsúlyozni az ott, apáról fiúra emberöltőkön át örökölt üzemek nagy fontosságát a közvagyonosodás előmozdítására. És méltán. A család fénye, büszkesége fűződik az ilyen üzemek jó hírnevéhez, innét az igyekezet azt továbbra is a család tulajdonában megtartani és hovatovább terjeszteni. Nálunk újjainkon számlálhatjuk elő azon iparosokat, kiknek műhelye megérte a 3—4 tizedet, 70—80 éves

cégeket pedig csak ritkaságképen hallunk emlegetni. Akereskedő, iparos, miután néhány jó üzletből k sebb nagyobb vagyont kaparított, »hátralevő napjait» nyugodtan töltendő, visszavonul; ha pedig az Isten felvitte a dolgát, siet üzletének porát lerázni, hogy aztán régi pályatársával csak mint »földbirtokos» álljon szóba.

De ne vádoljuk feltétlenül mindenben iparosainkat, hiszen ők is csak az árral usztak.

Ámbar egyik-másik előkelőbb iparosunk kiváló szerepet visz ugy az ország első testületeiben, mint a közéletben, sajnos tény, hogy a társadalom ma sem adja még meg nálunk az iparos osztálynak azt a helyet, mely nemcsak számarányánál, nemzetfenntartó konzerváló erejénél, de végül politikai megbízhatóságánál fogva is méltán megilletné.

Ez irányban legelőbb ismét csak iparosaink öntudatos fellépése és ezen osztály értelmi színvonalának emelése segíthet. Így majd megérjük azt az időt, midőn nemcsak a rakoncátlan, rosszul tanuló gyermekeket fogják az iparos pályára adni, illetőleg ezzel ijesztgetni, hanem megkedveltetjük azt szorgalmas és iparkodó ifjakkal is. Előbb-utóbb ajkáról a vérebe is át fog menni társadalmunknak, hogy minden egyén, a ki hasznos és becsületes munkát végez, részolgált arra, hogy a kellő becsülésben részesüljön. (B.)

Községi körjegyzők gyűlése.

A gömörvármegyei körjegyzői egyesület évi rendes közgyűlését folyó évi szept. 24-en Murányban tartotta meg.

A virágzó egyesület tagjai manjdnem teljes számban jelen voltak. A közgyűlésen Fridrich Vilmos elnökölt.

Kossuth Lajos nagy hazánkia elvesztése miatt, az egyesület fájdalomának jegyzőkönyvileg adott kifejezést. Márton Bertalan Csetnek város érdemdús főjegyzője, a szabadságharc veres sikkasainak vitéz hadnagya, a megyei jegyzői egyesületnek sok éven át tevékeny alelnöke elhunyt aikalmából, az egyesület a gyászoló családhoz részvétlert intéz.

Viharos lelkesedést keltett az elnök azon kijelentése, hogy a vármegye törvényhatósága, az ezredéves ünnep alkalmából, a megyei jegyzői nyugdíjgyűlését javára 10,000 forint adományozott. Ez alkalmából egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy Bornemisza László alispán és Kubinyi Géza orsz. képv. uraknak, a kiknek ezen megszertü alapítvány körül elévülhetetlen érdemeik vannak, küldöttségileg fejezze ki az egyesület halálját.

Az országos jegyzői átvaházra Gömörvármegyéből 186 forint 74 kr folyt be. Ezen összeg az orsz. árvaház-alap kezelőbizottsághoz beküldetni határozottat. A községi jegyzői állás teendőinek tulterheltsége miatt, élénk eszmecserre fejlődött ki. A sokoldalú jegyzői munkakört, még jobban igénybe veszi a közel jövő, a mennyiben a polgári anyakönyvek vezetése által, a teendők elvisehelhetlenné válnak, megbízott az elnökség, hogy a vármegye főispánjánál, Hámos László urnál tisztelegesen és kérje fel a méltóságos urat, hogy addig is, míg a községi közigazgatás törvényhozásilag rendeztetik, valamennyi jegyzői irodában egy díjnoki állás szervezettsékek s a községi jegyzők fizetése — nem számítva a dologi kiadásokat — évi 600 forintban állapittassanak meg.

— Köszönöm, édes Elemér.

Az ifju leomlott a megbívtól tekintet varázsa alatt, a feléje nyújtott kezét ajkaihoz emelve, elhalmozta forró csókjaival s beszélni kezdett a hozzá lehajló leányhoz, szerelemtől áradozó, szívből jött édes, szép szavakat . . .

— Ugy van kisasszony, amint mondá. A leányoknak a szülőkön kívül nincsen igazi védője, nincsen őrzetlen pártfogója. Igen ferde világnézetekkel bírnak a mai »felvilágosult» korszaknak emberei. Ha egy nőnek nem akad lovagias védője — hirbe jön; ha oltalmazni akarja valaki a gonosz nyelvek ellen — még inkább megszólják érette . . . Különös világban élünk, kedves Etelka, ahol az emberek csak a mások — féltve őrzött — becsületén ragódnak.

En is szeretek már egy hosszú, kintjeljes év óta egy leányt, akinek kivülem nincs pártfogója . . . Oh pedig milyen szép az illető hölgy! Egy vidéken tartott táncmulatság alkalmával ismerkedtem meg a földön járó Vénusszal és bájai teljesen lekötötték figyelmemet . . .

Egyedüli pártfogója vagyok neki, de csak holnaputánig, mert akkor én is megszünök élni. Minek is élnék tovább, hiszen nincs senki és semmi, ami e földhöz kötne, nincs senki, aki e lépéstől visszatartana engem és önzetlenül szeressen . . .

Oh egyetlen Etelkám! ha tudnám, hogy e forró csókjaimmal borított drága kéz amelyet most ajkaimnál tartani szerencsés vagyok, enyém lenne és boldogságot nyujtana felém: akkor tisztes erővel éreznék karjaimban és a mérközés

A számadás, költségvetés és egyéb folyó ügyek elintézése után, a jövő évi közgyűlés helyéül Sajó-Gömör városa jelöltetett ki, a honnan kirándulás leend a világhírű agteleki barlangba.

A tisztujítás a következő eredménnyel ejtett meg:

Elnök: Fridrich Vilmos pelsücsi, alelnök: Prekopa K. n.-rócezi, főjegyző; Záhonyi János s.-gömöri, jegyző; Markus Dénes giczei, pénztárnok; Molnár Gusztáv rimabányai jegyzők. Választmányi tagok: Gaál György polonkai, Dusza Károly horkai, Dobay Miksa gócai, Habányi József jolsvai, Katona József oldalfalvi, Lovcsányi Zoltán velkenyei, Pazar Gusztáv nyustyai, Lengyel Ábrahám uzapanyiti, Szentpéteri Géza klenczi és Zorkóczy József murányi jegyzők.

A közgyűlést a »Venus» szállóban közebed követte, kitűnő zene és felköszöntőkkel. Eltette lettek: Bornemisza László alispán, Kubinyi Géza orsz. képviselő, Fridrich Vilmos elnök, Záhonyi János főjegyző és Murány város vendégszerető közönsége.

A vidám bankett után, a történelmi nevezetességű murányi várba kirándulás rendeztetett. Gyönyörű idő kedvezett a vidám társaságnak, melynek fényét emelte a nagyszámú hölgyközönség, a kik kellemes kacagásokkal, csengő énekükkel, feledhetetlen emlékü, szép napot teremtetek az agyonfáradt nótáriusok örömeire! Ott fent, a murányi venus »virágos kertjében», a szédítő magaslaton, a lombokkal fedett romok között oly édes volt a pihenés!

Viszontlátásig, esztendőre az agteleki barlang olympjain!

Sajó-Gömör, 1894. okt. 3-án.

Záhonyi János,
egy főjegyző.

H I R E K.

— A király nevenapja. E hó 4-én Felséges királyunk névenapja alkalmából a helybeli fogházi kápolnában ünnepélyes isteni tisztelet tartott, melyen az összes hivatalok képviselve voltak.

— Iskolalátogatások. A helybeli egyesült prot. és a rozsnyói ág. ev. főgymnasiumhoz főfelügyelővé, illetve iskolalátogatóvá a f. iskolás évre Dunay Ferenc besztercebányai főigazgatót nevezte ki.

— Új ezredorvos. A prágai egyetemről küldött dr. Lederer Alfred ezredorvos helyébe dr. Menkes Mór ezredorvos helyezettett városunkba a helybeli tüzerűteghez.

— Koburg herceg megyénkben, Koburg Fülöp herceg fia Lipót herceg és leánya Dóra hercegnő, garami birtokukon időznek Pohorellán.

— Dalestély. Dalárdánk ma este 7 órakor dalestélyt rendez 30 kros belépti díjak mellett a »Három Rózsa» nagy termében. A dalestély pragrammja a következő: 1 Magyar király, induló. 2. Suhog a szél, Kovarcztól. 3. Lengyelke. 4. Népdalok, Váry Jánostól. 5. A beteg leány, Egressy Benitől. 6. A faluban utcazhoszat, népdalegyveleg. 7. Országos bordal. 8. Nincs cserepes tanyám. A mint halljuk e dalestély kezdete akar lenni a tél folyamán rendezendő többi dalestélyeknek. Hogy ugy legyen, ószintén óhajtuk.

Reszketett.

A leány csakhamar magához tért. Ajaka azonban még mindig vonaglott. Csak néhány — mindkettőjükre örökkévalóságnak tetsző — perc múlva kérdé az ifjut:

— És ön mit tett? Ugy-e elhallgatta s gondolatban talán igazat is adott neki? Ki is volna egy szegény leánynak pártfogója?

A reá nehezédő fájdalom sulya alatt lerokkadt a szegény leány. Elemér gyöngéden a pamlagra ültette és csengetni akart, miközben foga között mormogta:

— Oh én bolond, mit cselekedtem!

A leány felugrott és szemében az örültekre emlékeztető ijesztő fény ragyogott, midőn Lovászi elé lépve, izgatott hangon kérdezé:

— Mit felelt? . . . Mondja!

Az ifju szemében felsillámlott a nemes bosszu heve, termete e perczen kimagasult, arca büszkeségtől ragyogott, midőn a követ kezőket mondá:

— Hogy mit felelt? Oda mentem a szemtelen kérkedőhöz s miután előbb szemébe kiáltottam, hogy ő egy haszontalan, gyáva és rágalmazó ember — arczul csaptam őt, majd névjegyet lábaihoz dova, idejöttem, hogy merészségem büntetését eivegyem.

Etelka édes mosolylyal fogta meg a pártfogó kezét, s arczán a szerelem égő tüze ragyogott, midőn e szavakat rebegte:

után újra visszajönnék, hogy e drága kezét örökre megtartsam.

Addig-addig beszélt az ifju, míg a kéz birtokosa lehajolt hozzá s fülébe sugta piruló arccsal, megindulástól remegő hangon, hogy ő nem is kívánja az ő halálát s nem is szeretné, ha elesne a küzdterén . . . Ha pedig élete az ő kezétől függ, tartsa meg azt örökre.

Az ifju felugrott a mennyei vigaszként hangzó szavakra, magához ölelte a város legszebb szökéjét s örömtől reszkető hangon rebegte:

— Most már nem halok meg!

Harmadnap reggel, midőn a nép még alig kezdett kibújni rózsafelhő ágyából, a közeli erdőcske egyik tisztán két ifju állott szemközt egymással. Vécsey Emil sápadtan, gyűlöletet vilámló szemekkel és Lovászi Elemér piruló, boldogságtól sugárzó arccsal s mosolygó ajakkal.

Dühösen támadott az uniformis, hidegen s nyugodtan védekezett a polgári.

Egyszerre valami fénycsikkázás villant át a levegőn és a becsület-rabló s kalandjával kérkedő tisztcske erősen megsérülve, összeesett.

A győzelmes ifju leeresztve vértől párolgó kardját, a feléiető segédek azon kérdésére, hogy kije volt azon nő, akiért életét kockáztatta, büszkén veté oda:

— Mennasszonyom . . .

— **Országos vásár.** A rimaszombati f. hó 22. és 23-ik napjára eső országos vásár f. hó 25. és 26-ik napján fog megtartatni; 24-én vásárgyülekezés és bőrvásár lesz.

— **Halálozás.** Alács Ferencz helybeli nyugalmazott vasuti raktárnok f. hó 3-án hosszas szenvedés után meghalt. Temetése nagy részvét mellett 4-én volt.

— **Október 6-ika.** A 45 év előtti gyásznap évfordulóját kegyelettel ülte meg főgymnasiumunk Tompa-köre is, ez alkalmából nyilvános ülést tartott, melyen dr. Veres Samu emelkedett szellemű, hazafias beszédet tartott az ifjúsághoz.

— **Október 6-ika Tiszocion.** Tegnap délelőtt a tisztelői róm. kath. templomban az állami vasgyári tisztikar kezdeményezése folytán, gyászmise tartatott az 1849-diki aradi vértanúk emlékére. Ezen requiemem az állami vasgyár és a m. a. v. tisztikara teljes számmal és a város magyar érzelmű derék intelligens közönsége vett részt. — Ezen első hazafias tény örömmel és igaz lelkesedéssel üdvözöljük!

— **Árvizes utca.** Rimaszombat város egyik utcája, a Mező-utca vízzel van előntve. Az utca mint egy medence mélyebben fekszik, mint az utca melletti udvarok, mélyebben mint az utca végét elzáró mezőség, minek következtében az őszi esőzések beálltával az utca egész szélességében s mintegy 50–60 méter hosszúságban egy körülbelül 1 méter mélységű mocsarat képez, mely míg egyrészt a közlekedést akasztja meg, másrészt bűzhödt kigőzölgesével megmértezi a levegőt. E mocsártól az itteni hadgyakorlatok alatt még a katonaság is megretent, s mocsár, illetve ut széléhez érve a parancsnok, ijedve rántotta vissza lovát a mély víztől és a cigány-seregnek vezette át az egész ezredet libamarsban, mert Rimaszombat egyik utcáján nem lehetett. Mivel a városi előjáróság évek óta tudomást nem szerzett e helyzetről, ajánljuk becses figyelmébe, de figyelmébe egyúttal megyei főorvosunknak is.

— **Uj postafőnök Rozsnyón.** Az Ungvárra athelyezett Vidonyi József rozsnyói postafőnök nevezetett ki Nagy-Mihályból.

— **Hirschneider Ferencz** a Grand Varieté igazgatója tartózkodik városunkban társulatával már több egy heténél. A társulat igen érdekes és mulattató előadásokat tart, kár hogy az esős idő következtében gyakran el kell maradni az előadásoknál. Előadások végül tegnap óta versenybirkózást hirdet a szinlap s 50 korona jutalmat ígér annak, ki Princ Ede birkózót szabályszerűen a földhöz teremti. Elsőnek Szabó Mátyas vasuti váltóór pályázott a díjért. Azonban körülbelül neki sem lesz más sorsa mint Jobbadan Mihálynak volt. Alkalmassint őt is földhöz teremti ez az új Robinetti.

— **Sárospataki rémhírek** A Budapesti Hirlap nyomán a sárospataki főiskola elpusztulásáról szóló hírek terjedtek szét megyékben is, a G. K. már is fölhívást intézett könyöradományok gyűjtésére. Szerencsére a hírek nem valósultak igazaknak, mert Sárospatakban nem az ősi kollegium épület égett le, hanem csak az elemi

II.

Lovászi Elemér álmódosva töltötte az időt, míg a vonat kedvesének lakhelye felé közelgett. Most töltötte ki büntetését, amelyet a törvényszék a párbajért reá kimért és türelmetlenül sietett haza, hogy karjai közé zárhassa az imádott leányt.

Látta magát, amint ott ült szeretett hölgye mellett. Mennyasszonyának búbájos arca ott pihent az ő férfias mellén és ő bele-belebámult azokba a bódítóan csillogó, gyönyörű kék szemekbe amelyekből csupa öröm, csupa boldogság sugárzott elő.

Karjai átkarolták hajlékony, darázskarcu derekát. Csókoszomjas ajaka reá tapadt a leány izzó ajakára és a szerelem örülete közben, amelyet nem tudtak, álm volt-e vagy valóság, igaz-e vagy hazugság, csak e két szót rebegte ajkuk:

— Egyetlenem... Mindenem...

A vonat hirtelen, nagyot zakatolva, megállt. Elemér ijedten ugrott fel helyéről és az ablakhoz rohant; azt hitte, hogy kisiklott a vonat.

A balauz borizú hängja hallatszott, amint kiáltá:

— Vásárhely, tíz perc!

Lovászi gyorsan kiszállt a kupéból, a portásnak átadta jegyét és megindult gyalog, kedvesének lakása felé.

Elmélázva bandukolt a város girbe-görbe utcáin előre. E-zébe jutottak az átélt évnek keserves órái.

(Folytatása következik.)

fiúiskola épülete, hol pedig a kevés kár is megterül a biztosítás folytán.

— **A csetnokvölgyi** vasut építése rohamosan halad befejezésében úgy, hogy a legrövidebb idő alatt már át lesz adható a forgalomnak.

— **Takarományhiány.** Mint a R. H. írja, az alföldről szarvasmarhákat akarnak hozni a rozsnóvidéki gazdáknak telelésre, oly feltételek mellett, hogy a kitelelt marhák fele a telelésért a teletetőt maradjon. Hát biz ez szomorú jele a takarományhiánynak most, mikor a mezei gazda az alacsony g. bnaarak mellett csak a marhatartás útján tudna magán segíteni.

— **Vidékünkön** az őszi vetést majdnem egészen elvégezték. Az eddig elvetett mag hibátlanul kikelt és szépen gyarapodik. Eddig még semmiféle kártékony rovar vagy feregnek pusztítását észlelni nem lehetett. Baj csak az, hogy kevés a takaromány, de helyes beosztás mellett talán a tavaszig elegendő lesz.

— **Hardy házassága.** Hardy Vilám fiatal newyorki embertársunk egy szép este kissé virágos jókedvvel sétált Brooklyn egyik utcáján, a Fultonstreet-en. Egy divatkereskedés kirakata előtt állt egy fiatal hölgy, a kire Hardy élénken kacsingatott. A hölgy nem volt kegyetlen és egy bájos mosolyra Hardyhoz fordult s megvallotta neki, hogy Farrel Maggie a neve és hogy az első pillantásra halálosan beleszeretett. Hardy ur ködös és elzött állapotában is azonnal lángra gyult és Farrel kisasszonynak följajánva karját, kissé ingadozva de annál szerelmesebben sétáltatta a Washingtonstreet-en végig. Moya lelkész lakásánál Maggie elzékenyülten lovagja kebléhez simul és a párocska 27 percczel azután, hogy megismerkedett, férj és feleségképpen hagyta el a lelkész lakását. Kétségkívül ez volt a világ egyik leggyorsabb házassága. Hardy családja, mely igen előkelő, kétségbe volt esve a fiu lépésén, de a mámor elszálltával Hardy is nagyon vakarta a füle tőét, mert a mézes hétkben szarvascskákkal tisztelte meg. Szerencsére Hardy barátunk egyik nagynénje kipuhatolta, hogy Maggie már nem először veszi nyakába a házasság jármát, sőt első férje is él még, a nélkül, hogy elvált volna tőle. Hardy ezzel megszabadult élete párjától és szent fogadalmat tett, hogy ezentúl nem iszik többi semmiféle szeszes italt.

— **A sétatálca kora.** Egy spanyol lap ki-síti, hogy az első ruhadarab, mely az ember földi pályáján fölmerült — a sétatálca volt. Mielőtt még az emberek a nadrágot, kabátot, bocskort, kalapot ismerték volna, már bottal járkáltak. A bot tehát a legősibb intézmények egyike. Ugyan-e lapban egy spanyol orvos dühöng a sétatálca-viselés ellen, azt mondván, hogy árt a férfui szépségnek. Aki nem viselnek botot, azoknak nyulánkbabb testük, keresetlenebb magatartásuk, elegánsab járásuk és erősebb jellemük (!) van. A botviselőik teste ellenben jobbfelé görbül.

— **Milyen ásványvizet itjunk.** Irta Hankó Vilmos dr. Kiadta az E. K. E. Egy igen praktikus és közhasznú kis füzetet adott ki -z Erdélyrészi Kárpát-Egyesület. Megírta ugyanis Hankó Vilmos dr.-ral, az erdélyrészi kútfő balneológusával a forgalomban levő erdélyrészi ásványvizek ismertetését, hogy a nagz közönség és az orvosvilág tájékozva legyen, miféle ásványvizek vannak palackoltatva, mi az áruk, hol rendelhetők meg, mi az orvosi értékük stb.? Az ismertető füzetet szépen megírt bevezető nyitja meg, mely általában tájékoztat az ásványvizek hasznáról, elmondja a különböző vizek forgalmának statisztikai adatait és rámutat arra a sajnos tapasztalatra, hogy az ásványvizben gazdag Magyarországon a külföldi vizek behozatala milyen nagy arányokat öltött. A füzet tulajdonképen abból a czélből adotta ki, hogy a külföldi ásványviz-behozatalt csökkentse. E végből az egyesület a füzetet igen helyesen 10,000 példányban adta ki és szétküldte Magyarországon minden vidékére, különösen elő-rasztván a rosvizű alföldet, a hol ásványvizeink-eek piacot akar teremteni. A füzet annyira kapós lett, hogy rövid két hét alatt az első kiadás teljesen elfogyott és most van sajtó alatt 5000 példányban a második kiadás, melyből a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1000 példányt már megrendelt. A belügyminiszter pedig az egyesületnek ez irányu működését megleghangu leiratban üdvözölte. Hogy a füzet által előállando ásványviz kereslet a gyors kielégítést megtalálja, intézkedett az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület, hogy a nagyobb városokban raktárak vagy közvetítő irodák létesüljenek. Így Bécsben Prá'er ut 15. sz. a. külön iroda közvetíti az ásványviz megrendeléseket. Budapestben a E. K. E. ásványviz fő-raktára czim alatt most rendez bé az egyesület erdélyrészi vizekből nagy raktárt és így tovább az összes városokban. Érdekes, hogy egy bukarekti oláh hírlapírótól ajánlat érkezett az egyesülethez, hogy a füzetet lefordítja oláhnyelvre,

mert Romániában majdnem kizárólag erdélyrészi ásványvizek vannak forgalomban és a füzet a kelendőségat nagyon előmozdítaná. A füzetben különben ismertette vannak a bodoki Matild-forrás, a répáti, kászoni, kovásznai, sztojka, szentgyörgyi, radnadombháti, borszéki, az erdővidéki Baross, borhegyi, korondi, homoródi, radnaborberek, kézdi polyáni, a borszéki Kossuth-, elópataki, Szent-jakabi és türi ásványvizek. Az értékes és tanulságos füzet megrendelhető Kolozsvárt az E. K. E. főtitkári hivatalában 25 krért.

— **Bekics Gusztávné és Keleti Ö Lajos, a Jókai Magyar Nők Lapja szerkesztői kétszáz** koronás pályadát tüztek ki Salamon Ella tragédiájának megírására. Pályázhatik minden tollforzó egyén. Megjegyzendő, hogy a pályaműnek esupán egy tárczázikk terjedelmével szabad bírnia és háifiasnak kell lenni. A bíráló-bizottság tagjai lesznek: Jókai Mór elnöklete alatt Beniczkyne Bajza Lenke, Bekics Gusztávné, Maroth Erzsike, Bodnár Zsigmond, Varsányi Gyula, Keleti Ö Lajos. A pályamunkák a Jókai Magyar Nők Lapja szerkesztőségéhez (Budapest, Sip-utca 4. szám) küldendők. Ezt a díszes kiállítású s nagy érdeklődésnek örvendő képes hetilapot olvasóink figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 75 kr.

— **Megjelent »A szőlő trágyázása«.** Irta: Ordódy Lajos, a »Gazdasági Lapok« szerkesztő tulajdonosa. A lyoni szőlőművelési kongresszusou Coudere kijelentette, hogy kutatásai szerint az amerikai oltványok tartósak — tehát sok évig élnek — föltéve, hogy kellőleg trágyáztatnak. Trochaud Verdier a nagy előrasztó, szintén kijelenté, hogy az előrasztott szőlők csakis helyesen alkalmazott intenzív trágyázással tarthatók fenn. A homoki szőlőkről tudjuk, hogy trágyázás nélkül alig teremnek valamit. A székéneggel fentartott szőlők pedig rendkívüli trágyázásokat igényelnek. Ime, az intenzív trágyázás, mint a mogern szőlőművelés sikerének egyik főfeltétele. A szőlő trágyázása azonban igen sokban eltér más termelvények szokásos iragyázási módjaitól és külön tanulmányt igényel, mert helyesen alkalmazva, terméseinket nagy mértékben növelhetjük, helytelenül trágyázva többet ronthatunk, mint javítunk a szőlőn. Egy műre tehát, mely e kérdést tüzetesen tárgyazza, égető szükség van, főleg most, midőn a mű- és kereskedelmi tárgyak nagy arányu térfoglalása a termelésben egészen új eljárások és módszerekre vezetett. Már pedig eddigelé munka, a mely e kérdéssel behatóan a kor színvonalán foglalkozék, egyáltalán nincsen sem a bel-, sem a külföldön s így ez a munka az első e tárgyban írt önálló gyakorlatias irányu műnek mondható. Szerző a munka rendszerének megállapításában azt a módszert követte, hogy az először rég időkől szokásos eljárásokkal és nézetekkel s később az új szőlőművelési módokhoz szabott új trágyázási eljárásokat tárgyazza s így dedukálja az elfogadható szabályokat. A 190 oldalra terjedő mű az aprólékossáig részletes; Kodolányi Antalnak, a gazdasági irodalom uttörőjének van ajánlva s beszerezhető a »Gazdasági Lapok« kiadóhivatala útján (Budapest, muzeum-körtut 7-ik szám) 1 frt 50 krért.

— **Kühne Ede,** Magyarország legrégibb gazdasági gégyár tulajdonosa Mosonban, kinek budapesti főraktára eddig Vaczi-körtut 21. sz. alatt állott jenn, új raktárát, mely a főváros látványosságai közé sorolható, kiválóan izlésesen épült saját házában Vaczi-körtut 57/a sz. alatt a nyugati pályaudvar közelében nyitotta meg. Egy a legjobb izléssel berendezett nagy, impozáns csarnokban mindennemű saját gyártmányu gazdasági gépek és eszközök gyűjteménye van kiállítva, mely minden szakértőt bizonyára érdekelnéi fog.

A lap tulajdonos megbizottja és felelő szerkesztő:

SZELESS ÖDÖN.

Segéd-szerkesztő: CSERNAY DÁNIEL.

Piaczi árak.

Rimaszombatban 1894. október 6-án tartott heti vásáron:

Tisztabuza forint 5.40–5.50, rozs 4.15–4.20, árpa 5.80–6.10, zab 3.80–4.00, kukorica 4.50–5.00, krumpli —.70–1.00, bab —. — — mmázánkint. — Marhahús 44 kr, Borjúhús 48 kr. Sertésbús 48 kr. kilogrammonkint a rkapitányi hivatal,

Rozsnyón 1894. évi szeptember 29. tartott heti vásáron

Tisztabuza frt 4.70, rozs 3.80, árpa 3.65, zab 2.90 kukorica 4.90, bab 5.60, kása 9.10 hektoliterenkint Sulyán Sándor, rkapitány

